

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه باقرالعلوم
(غیر دولتی - غیر انتفاعی)

عنوان:

جهانی شدن، فرصت‌ها و چالش‌های انسجام اسلامی

استاد راهنما:

دکتر غلام رضا بهروز لک

استاد مشاور:

دکتر نجف لک زایی

دانشجو:

رضا بابا اکبری

شماره دانشجویی:

۸۵۱۵۱۱۱

سال تمصیصی ۸۸-۸۷

تقدیم به:

همسر و فرزندم که رنج این پژوهش
بردوش آنها بود.

سپاسگزاری:

با تشکر از زحمات استادان راهنما،
مشاور و دیگر عزیزانی که در این تحقیق
کمال همکاری را نمودند.

چکیده

جهانی شدن در یک نگرش عرصه ی تقابل نظام های معنایی متفاوت قلمداد می شود که در آن گفتمان اسلام و غرب حضور دارند . تحقیق حاضر فرصت ها و چالش های مواجهه ی این دو نظام برای اتحاد و انسجام مسلمانان را بررسی می کند . فرصت های مزبور ابتدا از محتوای غنی دین اسلام نشات می گیرد و سپس حاصل غیریت سازی مسلمانان از غرب می باشد . علاوه بر عدم پاسخگویی نظام معنایی مادی گرای غرب به نیازهای معنوی بشر و توجه دوباره بشریت به ادیان و گسترش آنها ، ظرفیت های فن آوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی عوامل فرصت ساز دیگر محسوب می شوند . این موارد زمینه ساز وحدت بیشتر مسلمانان بر محور نظام گفتمانی اسلام می باشد . چالش های ایجاد شده نیز در مرحله اول حاصل محتوای اومانیستی و سکولار نظام معنایی لیبرال غرب و در مرحله بعد به تصویر سازی آنان از مسلمانان به عنوان دشمن برمی گردد . در کنار برتری تکنولوژیکی و کاربرد بیشتر فن آوری های نوین ، استفاده نامناسب مسلمانان از این ابزار نیز چالش های مهم دیگری برای وحدت مسلمانان می باشد . این موارد توجه به گفتمان لیبرال غرب ، روگردانی از نظام گفتمانی وحدت بخش اسلام و تضعیف وحدت مسلمانان را در پی دارد . این بحث ضمن توضیح تفصیلی موارد فوق ، روشن می کند که جهانی شدن در کنار چالش های فراوان ، فرصت های متعددی نیز برای وحدت مسلمانان ایجاد کرده است .

واژگان کلیدی : جهانی شدن، انسجام اسلامی، گفتمان ، فرصت های انسجام، چالش های انسجام.

فهرست مطالب

مقدمه: طرح تحقیق

۲	۱- طرح مسئله.....
۳	۲- اهمیت پژوهش.....
۳	۳- فایده پژوهش.....
۴	۴- سابقه پژوهش.....
۶	۵- سوال اصلی پژوهش.....
۶	۶- فرضیه تحقیق.....
۶	۷- مفاهیم و متغیرها.....
۶	۱- ۷ مفاهیم:.....
۷	۱- جهانی شدن:.....
۷	۲- انسجام اسلامی:.....
۸	۳- فرصت های انسجام.....
۸	۴- چالش های انسجام.....
۸	۲- ۷ متغیرها.....
۸	۸- سئوالات فرعی.....
۹	۹- مفروضات.....
۹	۱۰- هدف پژوهش.....
۹	۱۱- نوع روش.....
۹	۱۲- روش گردآوری اطلاعات.....
۱۰	۱۳- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات.....
۱۰	۱۴- سازماندهی.....

فصل اول: الگوی تحلیل و کلیات و مفاهیم

۱۲	مقدمه:.....
۱۲	گفتار اول: الگوی تحلیل.....
۱۴	ظرفیت ساختار فکری اسلام در کاربرد روش گفتمانی.....
۱۴	۱- مبانی ناسازگار.....
۱۵	۲- سازگاری ها و ظرفیت ها:.....

۱۶	۱۳-ابعاد تحلیل گفتمان و کاربرد در مطالعات اسلامی
۱۶	۱- ابعاد تثبیت شده
۱۸	۲- ابعاد پویا و متحول گفتمان و کاربرد در حوزه مطالعات اسلامی
۲۰	گفتار دوّم: مفاهیم و کلیات
۲۰	۱- جهانی شدن
۲۰	۱-۱- جهانی شدن:
۲۲	۱-۲- تاریخچه و فرآیند جهانی شدن
۲۵	۱-۳- ماهیت جهانی شدن
۲۶	۱-۴- تبیین گفتمانی جهانی شدن
۲۹	۲- انسجام اسلامی
۲۹	۲-۱- انسجام:
۳۱	الف. انسجام و اتحاد مبتنی بر همه یا هیچ:
۳۲	ب. اتحاد و انسجام مبتنی بر اصول مشترک
۳۳	۲-۲- اسلام
۳۷	۲-۳- انسجام اسلامی
۳۸	۳- فرصت‌های انسجام
۳۹	۴- چالش‌های انسجام
۴۱	نتیجه‌گیری

فصل دوّم: مواجهه جهان اسلام با جهانی شدن

۴۳	مقدمه
۴۳	۱- گفتار اول: سیر تاریخی مواجهه اسلام و غرب
۵۲	۲- گفتار دوم: مواجهه با جهانی شدن
۵۲	الف: مواجهه فکری- عقیدتی
۵۳	ب: مواجهه فرهنگی - اجتماعی:
۵۳	ج: مواجهه سیاسی:
۵۴	۲-۱- وضعیت غیر انسجام بخش
۵۵	۱- موقعیت استعمار شده‌گی
۵۶	۲- تجزیه نهائی اسلام با لغو خلافت
۵۸	۳- کمالیسم:

۶۱	۲-۲- وضعیت‌های در راستای انسجام.....
۶۱	۱- تجدد خواهی:.....
۶۴	۲- پیدایش دولت‌های چند مذهبی.....
۶۶	۳- اسلام گرایی.....
۶۸	نقطه اوج اسلام گرایی.....
۷۰	نتیجه گیری.....

فصل سوم: فرصت‌های جهانی شدن برای انسجام اسلامی

۷۲	مقدمه.....
۷۳	۱-گفتار اول : فرصت‌های نرم افزاری متن گفتمان‌های موجود در عرصه جهانی شدن.....
۷۳	۱-۱. فرصت‌های ذاتی اسلام.....
۷۴	۱- در حوزه معرفتی:.....
۷۹	۲- در حوزه انسان شناختی.....
۷۹	۱- ذات گرایی و جوهر گرایی در مورد انسان.....
۸۰	۲- مبتنی بر فطرت الهی.....
۸۱	۳- اصل گرایی و غایت گرایی.....
۸۴	۴- هنجارها و ارزش‌ها.....
۸۶	۵- حقوق و تکالیف.....
۸۸	۱-۲ فرصت هویت سازی.....
۸۸	هویت، چیستی، انواع، سطوح، ویژگیها.....
۹۴	۱-۲-۱ فرصت هویت مقاومت.....
۹۹	۱-۲-۲ فرصت هویت برنامه دار.....
۱۰۴	۲-گفتار دوم : فرصت‌های نرم افزاری عرصه نزاع گفتمان.....
۱۰۴	۲-۱. فرصت حاصل از فشردگی زمان و مکان: بازگشت ادیان.....
۱۰۷	۲-۲- فرصت حاصل از قلمرو زدایی: گسترش ادیان.....
۱۱۰	۳-گفتار سوم : فرصت‌های سخت افزاری در عرصه جهانی شدن.....
۱۱۱	۱-ابزارنویین اطلاعاتی و ارتباطی و ایجاد امت مجازی اسلامی.....
۱۱۲	۲- ابزار نوین اطلاعاتی و ارتباطی و تصویر سازی مثبت و واقعی بین ملت‌ها.....
۱۱۵	۳- ابزاراطلاعاتی و ارتباطی و فرصت گسترش روابط بین دولت‌ها و دیپلماسی گسترده‌تر.....
۱۱۶	نتیجه گیری.....

فصل چهارم: چالش‌های جهانی شدن برای انسجام اسلامی

مقدمه	۱۱۹
۱. گفتار اول: چالش‌های متن‌گفتمانی جهانی شدن برای انسجام اسلامی	۱۱۹
۱-۱. چالش‌های ذاتی غرب	۱۲۰
نشانه‌ها و دل‌های چالش برانگیز غرب	۱۲۲
۱- دال سیاست	۱۲۲
۲- دال دانش	۱۲۴
۳- تولید و اقتصاد	۱۲۶
۴- دال فرهنگ	۱۲۸
۱-۲. بحران معنی	۱۳۱
معنا و بحران معنا	۱۳۱
۲- گفتار دوم: چالش‌های ایدئولوژیکی عرصه نرم افزاری جهانی شدن	۱۳۸
۲-۱ چالش‌های قوم‌مداری	۱۳۸
۲-۱-۱، خاص‌گرایی و احیای قومیت	۱۳۹
۲-۱-۲. خاص‌گرایی و ملی‌گرایی	۱۴۰
۲-۲- التقاط‌گرایی و نسبی‌گرایی فرهنگی حاصل پیوند جهانی شدن با پست‌مدرنیسم	۱۴۲
۳- گفتار سوم: چالش‌های سخت‌افزاری و تکنولوژیکی عرصه نزاع‌گفتمانی جهانی شدن ب	۱۴۶
۳-۱، چالش واسطه در شناخت بودن و تصاویر غیر واقعی:	۱۴۶
۳-۲، چالش انتقال تفاوت‌ها بوسیله ابزار	۱۵۰
۳-۳- چالش سیطره بر ابزارها فن‌آوری‌های ارتباطی برتر	۱۵۲
نتیجه‌گیری:	۱۵۵
نتیجه‌گیری نهایی	
فهرست منابع:	۱۵۸

مقدمه:

طرح تحقیق

۱- طرح مسئله

این تحقیق در پی بررسی فرصت‌ها و چالش‌هایی است که جهانی شدن به عنوان عرصه نزاع گفتمانی برای انسجام اسلامی بوجود آورده است.

در دوران اخیر همه بشریت از جمله جهان اسلام با پدیده جهانی شدن مواجه شده است این پدیده که غالباً آنرا چند بعدی می‌دانند عناصر متفاوت ایدئولوژیک و تکنولوژیک دارد که منشأ تفاسیر متعددی از آن می‌باشد: بازتولید و پیامد مدرنیسم، تشدید مدرنیسم، غربی شدن و امریکایی شدن، بین‌المللی شدن، جهان‌گستری و آزادسازی از جمله این تفاسیر است. در این بین می‌توان جهانی شدن را پدیده‌ای دانست که ویژگی‌های چهارگانه ذیل را دارد: قلمروزدائی، فشردگی زمان و مکان، آگاهی بشر از جهان به عنوان مکان واحد و تکنولوژی‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطاتی.

فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی منجر به فشردن زمان و مکان شده و با کم‌رنگ نمودن مرزها آگاهی بشر از جهان به عنوان مکان واحد را در پی داشته است این امر جهان را عرصه تعاملات و برخورد گفتمان‌های متعددی قرار داده که گفتمان اسلام و غرب از جمله آن‌ها می‌باشد.

نظام معنایی اسلام و غرب در عرصه نزاع گفتمانی جهانی شدن روبروی هم قرار گرفته اند که حاصل آن علاوه بر فرصت‌ها، چالش‌های فراوانی در حوزه‌های متفاوت از جمله وحدت‌گرایی مسلمانان است.

وحدت گرایی اسلامی در پی گفتمان وچارچوب مشترکی است تا بر محور دال مرکزی و برتر اسلام بین جهان چند گفتمانی مسلمانان پیوند برقرار نماید و نقش گفتمان اصلی و مشترک را ایفا کند این گفتمان که اسلام را به عنوان واژگان نهایی و انسجام بخش خود انتخاب کرده است در عرصه جهانی شدن و در مقابل گفتمان لیبرال غرب قرار گرفته است. نظام معنایی غرب باتکیه بر فن اوری های نوین در پی گسترش و سیطره کامل خود برآمده این امر از هم گسیختگی مسلمانان را در پی داشته و منجر به چالش های فراوانی برای وحدت آنان شده است. از طرف دیگر محتوای غنی اسلام این فرصت را یافته تا با استفاده از شرایط جدید، نظام معنایی وحدت بخش اسلام را شکل داده و با جلب توجه مسلمانان به آن زمینه انسجام شان را فراهم آورد.

به طور کلی جهانی شدن عرصه ای شده که در آن گفتمان انسجام بخش مسلمانان بر محور واژگان نهایی اسلام در مقابل گفتمان لیبرال غرب قرار گرفته و دچار فرصت ها و چالش هایی شده که در صدد بررسی آن هستیم.

۲- اهمیت پژوهش

اهمیت این پژوهش از آنجا ناشی می شود که مسئله انسجام و اتحاد مسلمانان یکی از مسائل همیشگی جهان اسلام از آغاز تا کنون بوده است این امر مورد تاکید کتاب و سنت و عقل قرار گرفته و سیره عملی رهبران و پیشوایان دینی نیز آنرا تأیید می نماید. تاریخ حیات مسلمانان نیز به وضوح نشان داده است که اتحاد آنان موجب قدرت اسلام و افتراق و جدائی منجر به تضعیف مسلمانان می شود. در شرایط فعلی و با وضعیتی که جهانی شدن ایجاد نموده اهمیت این امر دو چندان شده است.

براین مبنا یکی از قدم های بسیار مهم که این تحقیق نیز در پی آن می باشد بررسی نظری مسئله انسجام اسلامی در راستای ایجاد گفتمان وحدت بخش و زمینه های مثبت منفی ایجاد شده برای آن در شرایط فعلی است.

۳- فایده پژوهش

فایده این پژوهش مانند هر تحقیق مشابه، بررسی عمیق تر موضوع و ارائه چارچوب نظری مناسب برای حل مشکلات آن می باشد براین مبنا بررسی نظری چالش ها و فرصت های جهانی شدن برای وحدت گرایی اسلامی و ارائه چارچوب نظری مناسب، منجر به شناخت منسجم تر و اصولی تر نکات مثبت و منفی این پدیده برای انسجام اسلامی می شود. این امر زمینه ساز استفاده حداکثری از فرصت ها و افزایش آنها است. از طرف دیگر شناخت عمیق تری از چالش های جهانی شدن حاصل می شود که می تواند منجر به راهکارهای مناسب تری برای مقابله با تهدیدات این پدیده شود و مانع از افتراق مسلمانان شده و اتحاد آنان را بیشتر نماید.

بطور خلاصه فایده این بررسی، شناخت دقیق تر فرصت ها و تهدیدات جهانی شدن برای انسجام اسلامی و ارائه راهکارهای مناسب تر در جهت افزایش اتحاد و کاهش افتراق مسلمانان است.

۴- سابقه پژوهش

تحقیقات مختلف و متعددی در مورد اسلام و جهانی شدن صورت پذیرفته است و کتاب ها و مقالات بسیاری در رابطه با این موضوع به زبان های مختلف از جمله عربی، فارسی و انگلیسی تالیف شده است این تالیفات مسایل مختلفی را به بحث گذارده است. این تحقیقات بطور ضمنی و جداگانه به بعضی فرصت ها و چالش های جهانی شدن برای وحدت گرایی اسلامی پرداخته است. مقاله جهانی شدن و همگرایی اسلامی^۱ در صدد ارائه فرصت هایی برای نزدیکی مسلمانان برآمده و برخی به تهدیدات این وضعیت پرداخته اند. برخی دیگر مانن کتاب «در آمدی بر اسلام و جهانی شدن»^۲ بطور حاشیه ای در فصل یا بخشی فرصت ها و تهدیداتی مسلمانان در وضعیت جهانی شدن را بررسی کرده اند. کتاب جهانی شدن و اسلام سیاسی^۳ در ایران مباحثی در رابطه با بحث اسلام گرایی از نظر تحلیل گفتمانی ارائه نموده است که در

۱ - نشریه علوم سیاسی باقرالعلوم، شماره ۴۲، ستوده

۲ - سجادی، عبدالقیوم، درآمدی بر اسلام و جهانی شدن، چاپ دوم، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، سال ۱۳۸۷

۳ - بهروز لک، غلامرضا، جهانی شدن و اسلام سیاسی در ایران، چاپ دوم، قم پژوهشگاه فرهنگ اندیشه، سال ۱۳۸۶

راستای این تحقیق بوده است. از آنجا که این کتاب جهانی شدن را عرصه نزاع گفتمانی نموده و اسلام گرایی را محور گفتمان مسلمانان دانسته است بطور خاص تری به موضوع انسجام اسلامی در وضعیت جهانی شده پرداخته است.

بطور کلی پژوهش‌هایی قابل توجه که نقطه تمرکز آنان فرصت‌ها و چالش‌ها جهانی شدن برای انسجام اسلامی باشد وجود ندارد و این مسئله بطور حاشیه‌ای در مباحث عام تری به بحث گذارده شده است و در کتاب‌های دیگر مطالبی وجود دارد که هرچند به این منظور نوشته نشده ولی می‌توان از آن‌ها در این راستا استفاده نمود. برخی از این تحقیقات عبارتند از: «جهان شمولی اسلام و جهانی سازی^۱، رویارویی غرب معاصر با اسلام^۲، مجموعه مقالات جهانی شدن دین^۳،

اسلام و جهانی شدن^۴، اسلام جهانی شده^۵، اسلام و جهانی شدن^۶، اسلام جهانی شدن و پست مدرنیته^۷، هراس بنیادین^۸، برخورد تمدن‌ها^۹ این تحقیق با تمرکز بر این موضوع نوشته شده است.

۱ - مرقاتی، سیدطه، جهان شمولی اسلام و جهانی سازی مجموعه مقالات (۱ و ۲)، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، ۱۳۸۲.

۲ - متقی، ابراهیم، رویارویی غرب معاصر با جهان اسلام، چ اول، قم، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۷.

۳ - (مجموعه مقالات جهانی شدن دین، محمد جواد صاحبی) قم، احیاگران ۱۳۸۲

۴ - حسینی شیرازی محمد، اسلام و جهانی شدن، ترجمه عبدالحسین هراتی، قم، یاس زهرا، ۱۳۸۷

۵ - اولیویه روآ، اسلام جهانی شدن، ترجمه حسن فرشتیان، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۷.

۶ - افروغ، عماد، اسلام و جهانی شدن، چاپ دوم، تهران، کانون اندیشه جوان، ۱۳۸۷.

۷ - احمد، اکبر و هاستینگر، دونان، اسلام، جهانی شدن و پست مدرنیته، ترجمه مرتضی بحرانی، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۴

۸ - بابی سعید، هراس بنیادین، (مترجمان: غلامرضا جمشیدی‌ها، موسی عنبری)، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۷۹.

۹ - ادوارد سعید، برخورد تمدن‌ها، عبدالرحیم گواهی، چاپ سوم، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۷.

۵- سوال اصلی پژوهش

مسئله ای که این تحقیق به بررسی آن می پردازد این است که در وضعیت کنونی که فن آوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی منجر به قلمروزدائی و فشرده گی زمان و مکان شده و آگاهی بشر را از جهان به عنوان یک کل را افزایش داده اند در مواجهه جهان اسلام با جهانی شدن به عنوان عرصه نزاع گفتمانی ، گفتمان غرب از جهانی شدن چه فرصت ها و تهدیداتی برای مسلمان و گفتمان اسلام محور و منسجم کننده آنان از جهت وحدت گرائی اسلامی بوجود آورده است.؟

۶- فرضیه تحقیق

جهانی شدن به عنوان عرصه نزاع گفتمانی در درون خود شامل نظام های معنایی متعددی است که با کیفیت های متفاوتی رودرروی هم قرار گرفته اند از جمله آنها نظام معنایی اسلام است که با گفتمان لیبرال دموکراسی غرب مواجه شده است این مواجهه با توجه به ابعاد ایدئولوژیکی و تکنولوژیکی خود در کنار چالش های فراوانی که برای گفتمان انسجام بخش و اسلام محور مسلمانان ایجاد کرده است فرصت های قابل توجهی نیز برای آن بوجود آورده است که در این تحقیق به بررسی آنها خواهیم پرداخت .

۷- مفاهیم و متغیرها

۱- ۷ مفاهیم:

برخی از مفاهیم این تحقیق عبارتند از:

- ۱- جهانی شدن
- ۲- انسجام اسلامی
- ۳- فرصت های انسجام
- ۴- چالش های انسجام

۱- جهانی شدن:

در مورد جهانی شدن نگرش های فراوانی وجود دارد، این تحقیق در ادامه فرآیندی که جهانی شدن را قلمروزدائی از جهان و فشردگی زمان و مکان به همراه آگاهی بشر از جهان به عنوان یک واحد کلی می داند، جهانی شدن را عرصه ای برای ارائه گفتمان های متعدد و مختلفی می شمرد که در جهان قلمروزدائی شده خود را بر یکدیگر عرضه می دارند و از این میان یکی سیطره و تسلط می یابد. در وضعیت کنونی نیز جهانی شدن به عنوان عرصه نزاع گفتمانی، گفتمان مسلط و برتر غرب را دارا می باشد که گفتمان وحدت گرائی اسلامی در غیریت با آن شکل می گیرد.

در نگرش گفتمانی به جهانی شدن برخی جهانی شدن را همان گفتمان واحد و هژمون غرب دانسته اند و برخی دیگر آنرا عرصه نزاع گفتمانی می دانند که در این عرصه و میدان تقابل، برتری پیوسته با گفتمان غرب است این تحقیق جهانی شدن را عرصه نزاع گفتمانی باحضور گفتمان های متعدد همراه با برتری گفتمان غرب می داند .

۲- انسجام اسلامی:

انسجام اسلامی به شکل های متفاوتی تعریف شده است. بطوریکه بعضی آن را «همراهی همه با من» معنا نموده و بعضی دیگر «همراهی همه با هم» در همراهی همه با من هیچ گونه اختلافی حتی اختلاف معقول نیز پذیرفته شده نیست در حالیکه در همراهی همه با هم و حول محور انسجام بخش واحد که همان اسلام است دنیای چند هسته ای و چند گفتمانی مسلمانان پذیرفته می شود و اختلاف های معقول را قبول می کند ولی از اختلافات نامعقول پرهیز دارد. نگارنده در نوشتار پیش رو انسجام اسلامی را بر مبنا «همه با هم بر محور اسلام» معنا می کند این معنا از انسجام اسلامی در صدد یکسان سازی مسلمانان نیست و نمی خواهد بطور صددرصد آنها را یکی سازد بلکه در پی ایجاد یک محور و واژگان نهائی است که همه مسلمانان تمام آرزو و آمال خود را در آن ببینند و همه با هم بر محور آن اتحاد یابند این واژگان نهائی و دال برتر اسلام است که گفتمان واحد و انسجام بخش مسلمانان را شکل می دهد و

همهٔ مسلمانان و جهان چند گفتمانی آنان بر این محور و مبتنی بر این گفتمان انسجام بخش اسلامی به وحدت بیشتر نزدیک می شوند .

۳- فرصت های انسجام

منظور این تحقیق از فرصت های انسجام، فرصت های مربوط به عرصه جهانی شدن و محتوای گفتمان های درونی آن می باشد.

۴- چالش های انسجام

منظور این تحقیق از چالش ها انسجام، چالش های مربوط به عرصه جهانی شدن و محتوای گفتمان های درونی آن می باشد.

۲- ۷ متغیرها

۱- متغیر اصلی: جهانی شدن

۲- متغیر وابسته:

الف: فرصت های انسجام

ب: چالش های انسجام

۸- سؤالات فرعی

در راستای مسئله اصلی تحقیق، پرسشهای فرعی زیر به بحث و بررسی گذارده خواهد شد؛

۱- مواجهه و برخورد جهان اسلام با فرایند جهانی شدن و گفتمان مسلط و برتر درون آن چگونه بوده است؟

۲- فرصت هایی که جهانی شدن و عرصه نزاع گفتمانی آن برای جهان اسلام و مسلمانان از نظر انسجام اسلامی ایجاد نموده است چیست ؟

۳- چالش‌هایی که وضعیت جهانی شدن و عرصه نزاع گفتمانی آن برای جهان اسلام و مسلمانان بوجود آورده است چیست؟

۹- مفروضات

جهانی شدن با تشدید و تسریع ارتباطات، بر مرکزیت زدائی از غرب پرداخته و رابطه یک طرفه اثرگذاری از بالا به پایین یا از غرب به شرق را تغییر داده است. بطوریکه رابطه یک طرفه تاثیر گذاری به رابطه دو طرفه تاثیر پذیری و تاثیر گذاری تبدیل شده است هر چند بین این دو تعادل برقرار نباشد.

مفروض دیگر این است که نقاط قوت اسلام و مسلمانان و ضعف‌های درونی جهان اسلام در برخورد و مواجهه با هر پدیده‌ای مانند پدیده جهانی شدن از عوامل تعیین کننده وضعیت جهان اسلام در رابطه با آن پدیده بوده است.

۱۰- هدف پژوهش

هدف این پژوهش علاوه بر شناسائی نقاط قوت جهان اسلام در وضعیت جهانی شدن و تلاش در تقویت آن، بررسی نقاط ضعف مسلمانان و سعی در بهبودی آنها در راستای وحدت گرائی اسلامی است درکنار این، ارائه نظام گفتمانی اسلامی که منسجم کننده مسلمانان است هدف دیگری است که در پی آن می باشد این نظام معنایی هرچند در مقابل نظام گفتمانی لیبرالی غرب شکل خواهد گرفت ولی با استفاده از مزایا و منفی ضعف‌های آن منجر به ایجاد الگویی جدیدی خواهد شد که در صدد همزمن شدن است.

۱۱- نوع روش

روش مورد استفاده روش توصیفی - تحلیلی می باشد.

۱۲- روش گردآوری اطلاعات

در این تحقیق از روش کتابخانه‌ای برای گردآوری اطلاعات استفاده شده است.

۱۳- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

در این رساله، بر اساس الگوی گفتمانی از جهانی شدن به تجزیه و تحلیل اطلاعات می‌پردازیم. از این روجهانی شدن به عنوان عرصه نزع گفتمانی که در آن گفتمان اسلام و غرب در مقابل هم قرار می‌گیرند لحاظ می‌شود. جهانی شدن عرصه ای است که در یک طرف، گفتمان انسجام بخش اسلامی و در طرف دیگر گفتمان لیبرالی غرب- که در شرائط فعلی گفتمان هژمون است - رو در روی هم قرار می‌گیرد.

۱۴- سازماندهی

سازماندهی این تحقیق به شرح ذیل می‌باشد. این پژوهش متشکل از یک مقدمه، چهار فصل و یک نتیجه گیری می‌باشد در مقدمه آن طبق روال طرح تفصیلی مطرح شده است فصل اول علاوه بر مقدمه و نتیجه شامل دو گفتار است در گفتار اول روش تحقیق و در گفتار دوم کلیات و مفاهیم آمده است.

فصل دوم نیز مانند فصل اول در کنار مقدمه و نتیجه از دو گفتار تشکیل شده در گفتار اول به سیرتاریخی مواجهه اسلام و ریشه های جهانی شدن غربی و در گفتار دوم وضعیت جهان اسلام در استانه جهانی شدن شدن بررسی شده است

در فصل سوم در کنار مقدمه و نتیجه سه گفتار وجود دارد که به بررسی فرصت های نرم افزاری متن و عرصه گفتمان جهانی شدن و فرصت های سخت افزاری آن پرداخته است.

فصل چهارم نیز علاوه بر مقدمه و نتیجه در طی سه گفتار چالش های نرم افزاری متن و عرصه گفتمان جهانی شدن و چالش های سخت افزاری این عرصه را بررسی می‌کند.

فصل اول:

الکومی تحلیل و کلیات و مفہم